

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Politika-, Közigazgatás- és Kommunikációtudományi Kar
1.3 Intézet	Politikatudományi
1.4 Szakterület	Politológia
1.5 Képzési szint	Alap
1.6 Szak / Képesítés	Politikatudományok

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Európai pártok és pártrendszerek						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Székely István Gergő						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Székely István Gergő						
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	4	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					1,5x 14
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					2x 14
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					0,5x 14
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					
Vizsgák					6
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	62				
3.8 A félév össz-óraszama	104				
3.9 Kreditszám	5				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	–
4.2 Kompetenciabeli	C1: A politikai elméletek alapvető elveinek, fogalmainak és módszereinek az alkalmazása a társadalmi-politikai berendezkedés elemzésében, valamint értékelésében

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Az akadémiai tisztesség elveivel összeegyeztethetetlen megnyilvánulásokat a Kar belső szabályai tiltják: http://fspac.ubbcluj.ro/resurse/formulare-regulamente/reguli-etice-si-deontologice/ , illetve http://www.bbte-politologia.ro/letoltesek.php . A plágiumot a tanszék és a Kar 1-es osztályzattal és további szigorú rendelkezésekkel szankcionálja.
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	A tárgyból érdemjegyet és kreditpontokat szerezhetnek mindazok, akik az órák legalább 70%-án (azaz legalább 10 foglalkozáson) részt vesznek.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>C2: Projektek, tervezetek, programok és társadalmi-politikai megmozdulások megtervezése és menedzselése</p> <ul style="list-style-type: none"> • A tanult modellek alkalmazása bizonyos projekt- és programelemek kidolgozásában • Projektek, tervezetek, programok és társadalmi-politikai megmozdulások megtervezése és menedzselése <p>C6: A szervezetek, valamint a magán- és közintézmények belső viszonyrendszerének hatékony menedzsmentje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az elsajátított ismeretek alkalmazása valamely szervezet vezetésének és ügyvitelének a szimulálásában • A politikai szervezetek vezetésének és ügyvitelének a kiértékelése (tutori irányítással) • A szervezetek vezetési és ügyviteli modelljeinek magyarázata, illetve értelmezése
Tran szver zális kom peten	–

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Az előadássorozat az európai pártrendszerek példáján keresztül nyújt általános áttekintést a pártok és pártrendszerek elméletéről. Kettős célt követ. Egyfelől bemutatja azt az ismeretanyagot, amely lehetővé teszi a pártokhoz és pártrendszerekhez kapcsolódó politikai jelenségek alapos megértését, illetve szakszerű elemzését. Ez másfelől azt jelenti, hogy közvetve hozzásegíti a hallgatókat a romániai pártrendszer „kritikai megértéséhez”.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A tananyag felépítésében fontos szerepet játszik az a tény, hogy a pártrendszerek elmélete mint az összehasonlító politikatudomány egyik részdiszciplínája művelői és tematikája tekintetében elsődlegesen európai, illetőleg eurocentrikus kutatási terület. Éppen ezért az előadássorozat a legtöbb pártrendszerre alkalmazható, gyakorlati jellegű ismereteket a nyugat-európai konszolidált liberális demokráciák, illetve a közép-kelet-európai fiatal demokráciák példáján keresztül igyekszik átadni.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés	A pártelmélet történetének és mai állapotának a bemutatása. A pártok definícióinak áttekintése, illetve funkcióinak az átisméltése.	A hallgatóknak előzetes ismeretekkel kell rendelkezniük, továbbá el kell olvasniuk a tanmenetben megjelölt szakirodalmat.
2. Az értelmezési keret.	A pártrendszerek működésével kapcsolatos értelmezési keret bemutatása: politikai kultúra és demokráciamodellek.	A hallgatóknak (előzetes ismeretekkel kell rendelkezniük, továbbá) el kell olvasniuk a tanmenetben megjelölt szakirodalmat.
3. Fogalmak, változók és empirikus mutatók a pártok, valamint a pártrendszerek elemzésében.	A pártok és pártrendszerek jellemzésére, illetve elemzésében használt empirikus mutatók	A hallgatóknak el kell olvasniuk a tanmenetben megjelölt szakirodalmat.

	megismertetése.	
4. Törésvonalak.	A törésvonalak klasszikus elméletének (Lipset-Rokkan), valamint az idevágó újabb kutatási eredményeknek az ismertetése.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a tanmenetben megjelölt szakirodalmat.
5. Ideológiák és pártcsaládok.	A politikai családok és jellemzőik, ideológiáik ismertetése.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a tanmenetben megjelölt szakirodalmat.
6. A politikai pártok keletkezése és fejlődéstörténete.	A történeti párttípusok és az elméleti pártmodellek bemutatása.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a tanmenetben megjelölt szakirodalmat.
7. A párt mint szervezet. Belső felépítés, hatalmi viszonyok és párton belüli demokrácia.	A párton belüli hatalmi viszonyokat leíró elméletek bemutatása.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a tanmenetben megjelölt szakirodalmat.
8. A pártépítés és az intézményesülés szakaszai.	A pártépítés, az intézményesülés és a vezető stílusa közötti összefüggésre rámutató lehetséges elmélet ismertetése.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a tanmenetben megjelölt szakirodalmat.
9. Pártrendszer-tipológiák.	A pártrendszer-tipológiák bemutatása.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a tanmenetben megjelölt szakirodalmat.
10. A pártrendszerek intézményesülése és a demokratikus konszolidáció.	Az intézményesülés feltételeinek és mutatóinak az ismertetése. Az intézményesüléssel kapcsolatos tipológia bemutatása.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a tanmenetben megjelölt szakirodalmat.
11. A pártok közötti versengés és annak intézményi kerete.	A pártverseny térbeli modellezése, valamint a koalíciós elméletek bemutatása.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a tanmenetben megjelölt szakirodalmat.
12. Választási rendszerek és politikai következményeik.	A választási és a pártrendszerek kapcsolatának elemzése.	A hallgatóknak (előzetes ismeretekkel kell rendelkezniük, továbbá) el kell olvasniuk a tanmenetben megjelölt szakirodalmat.
13. Etnikai, multietnikus és non-etnikus pártok	Az etnikulturális diverzitás és a pártok, pártrendszerek jellemzői közötti kapcsolatok. Donald Horowitz és Kanchan Chandra tipológiái. Releváns példák ismertetése.	A hallgatóknak el kell olvasniuk a tanmenetben megjelölt szakirodalmat.

Könyvészet (Általános)

ENYEDI ZSOLT – KÖRÖSÉNYI ANDRÁS: *Pártok és pártrendszerek*. Budapest, 2001, Osiris Kiadó. /Osiris tankönyvek./

Elérhető online itt:

https://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop425/2011_0001_520_partok_partrendszerek/index.html

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés	A korábban megszerzett tudás átisméltése, elmélyítése, illetve új ismeretanyag bemutatása.	A házi olvasmányok elsámoltatható áttanulmányozása.
2. Az értelmzési keret.	A pártrendszerek működésével kapcsolatos értelmzési keret megbeszélés és illusztrálása.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elsámoltatható áttanulmányozása.
3. Fogalmak, változók és empirikus mutatók a pártok, valamint a pártrendszerek elemzésében.	A pártok és pártrendszerek jellemzésére, illetve elemzésében használt változók és empirikus mutatók átbeszélés.	A (hallgatók önálló munkája és a) házi olvasmányok elsámoltatható áttanulmányozása.
4. Törésvonalak.	A törésvonalak klasszikus elméletének, valamint az idevágó újabb kutatási eredményeknek az átbeszélés és illusztrálása.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elsámoltatható áttanulmányozása.
5. Ideológiák és pártcsaládok.	A politikai családok tematikájának átbeszélés, empirikus példák bemutatása.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elsámoltatható áttanulmányozása.
6. A politikai pártok keletkezés és fejlődéstörténete.	A történeti párttípusok és az elméleti pártmodellek átbeszélés.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elsámoltatható áttanulmányozása.
7. A párt mint szervezet. Belső felépítés, hatalmi viszonyok és párton belüli demokrácia.	A párton belüli hatalmi viszonyokat leíró elméletek megbeszélés.	A (hallgatók önálló munkája és a) házi olvasmányok elsámoltatható áttanulmányozása.
8. A pártépítés és az intézményesülés szakaszai.	A pártépítés, az intézményesülés és a vezető stílusa közötti összefüggésre rámutató lehetséges elmélet átbeszélés.	A házi olvasmányok elsámoltatható áttanulmányozása.
9. Pártrendszer-tipológiák.	A pártrendszer-tipológiák megbeszélés, valamint illusztrálása empirikus példákkal.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elsámoltatható áttanulmányozása.
10. A pártrendszerek intézményesülés és a demokratikus konszolidáció.	A pártrendszerek intézményesülésével kapcsolatos elméletek megbeszélés.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elsámoltatható áttanulmányozása.
11. A pártok közötti versengés és annak intézményi kerete.	A pártverseny	A hallgatók önálló munkája

	modelljeinek átbeszélése	és a házi olvasmányok elszámoltatható áttanulmányozása.
12. Választási rendszerek és politikai következményeik.	A választási rendszerek és a pártrendszerek kapcsolatának átbeszélése.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elszámoltatható áttanulmányozása.
13. 13. Etnikai, multietnikus és non-etnikus pártok	A társadalom etnokulturális jellemzői és a pártrendszer sajátosságai közti kapcsolat átbeszélése. Nemzeti kisebbségek pártjai, példák átbeszélése.	A hallgatók önálló munkája és a házi olvasmányok elszámoltatható áttanulmányozása.

Könyvészet

DAALDER, HANS: The Comparative Study of European Parties and Party Systems. An Overview. In HANS DAALDER – PETER MAIR (eds.): *Western European Party Systems. Continuity and Change*. London, 1983, Sage Publications. (1–27. p.)

ENYEDI ZSOLT: Pártok és pártrendszerek a politikatudományban. In A. GERGELY ANDRÁS – BAYER JÓZSEF – KULCSÁR KÁLMÁN (szerk.): *A politikatudomány arcai. Tanulmányok*. Budapest, 1999, Akadémiai Kiadó. (181–187. p.)

SZARVAS LÁSZLÓ – TÓTH CSABA: Pártok és pártrendszerek. In GALLAI SÁNDOR – TÖRÖK GÁBOR (szerk.): *Politika és politikatudomány*. Budapest, 2003, Aula Kiadó. (397–415. p.)

2.

JANDA, KENNETH: Comparative Political Parties. Research and Theory. In ADA W. FINIFTER (ed.): *Political Science. The State of the Discipline II*. Washington D.C., 1993, American Political Science Association. (163–191. p.)

3.

ALMOND, GABRIEL A. – POWELL, G. BINGHAM (szerk.): *Összehasonlító politológia*. Budapest, 1996, Osiris Kiadó. /Osiris tankönyvek./ (61, 65–67. p.)

JANDA, KENNETH – BERRY, JEFFREY M. – GOLDMAN, JERRY: *The Challenge of Democracy. The Essentials. 1999-2000 Update*. 6th. ed. Boston – New York, 2000, Houghton Mifflin Comp. (23–26. p.)

JANDA, KENNETH – BERRY, JEFFREY M. – GOLDMAN, JERRY: *Az amerikai demokrácia*. Budapest, 1996, Osiris Kiadó. /Osiris tankönyvek./ (135–136. p.)

SZÁSZ ALPÁR ZOLTÁN: A román demokrácia (számszerű) jellemzése – másfél évtized után. In BODÓ BARNA (szerk.): *Kisebbségben közösségben. Balázs Sándor nyolcvanadik születésnapjára*. Temesvár, 2008, Tempus Kiadó. 287–315.

4.

ENYEDI ZSOLT – KÖRÖSÉNYI ANDRÁS: *Pártok és pártrendszerek*. 2. jav. kiad. Budapest, 2004, Osiris Kiadó. /Osiris tankönyvek./ (55–74. p.)

PÁL MONIKA – GALLAI SÁNDOR: Törésvonal-elméletek. In GALLAI SÁNDOR – TÖRÖK GÁBOR (szerk.): *Politika és politikatudomány*. Budapest, 2003, Aula Kiadó. (85–96. p.)

5.

ENYEDI ZSOLT – KÖRÖSÉNYI ANDRÁS: *Pártok és pártrendszerek*. Budapest, 2001, Osiris Kiadó. /Osiris tankönyvek./ (75–109. p.)

KÖRÖSÉNYI ANDRÁS: *Pártok és pártrendszerek*. Budapest, 1993, Századvég Kiadó. (52–74. p.)

6.

DUVERGER, MAURICE: *Political Parties. Their Organisation and Activity in the Modern State*. London, 1964, Methuen. (xxiii–xxxvii. p.)

KATZ, RICHARD S. – MAIR, PETER: A pártszervezet változó modelljei és a pártdemokrácia. *Politikatudományi Szemle*, X. évfolyam 3. szám. (2001/3) 131–156. p.

WEBER, MAX: A politika mint hivatás. In uő: *Tanulmányok*. Budapest, 1998, Osiris Kiadó. /Osiris könyvtár – Szociológia./ (174–194. p.)

7.

FISICHELLA, DOMENICO: *A politikatudomány alapvonalai. Fogalmak, problémák, elméletek*. Budapest, 2001, Osiris Kiadó. /Osiris tankönyvek./ (153–161. p.)

8.	ENYEDI ZSOLT – KÖRÖSÉNYI ANDRÁS: <i>Pártok és pártrendszerek</i> . Budapest, 2001, Osiris Kiadó. /Osiris tankönyvek./ (130–135. p.)
9.	HARMEL, ROBERT – SVASAND, LARS: Party Leadership and Party Institutionalisation: Three Phases of Development. <i>West European Politics</i> , vol. 16 (1993). 67–88. p.
10.	SARTORI, GIOVANNI: A Typology of Party Systems. In PETER MAIR (ed.): <i>The West European Party System</i> . Oxford, 1990, Oxford University Press. /Oxford Readings in Government and Politics./ (316–349. p.)
11.	MAINWARING, SCOTT: Party Systems in the Third Wave. <i>Journal of Democracy</i> , vol. 9 (1998) no. 3, 67–81. p. MAINWARING, SCOTT – SCULLY, TIMOTHY: Introduction. Party Systems in Latin America. In SCOTT MAINWARING – TIMOTHY SCULLY (eds.): <i>Building Democratic Institutions. Party Systems in Latin America</i> . Stanford–CA, 1994, Stanford University Press. (1–34. p.) MAIR, PETER: How and Why Newly-Emerging Party Systems May Differ from the Established Party Systems? Paper presented at the conference on <i>The Emergence of Party Systems and Transitions to Democracy</i> , Centre of Mediterranean Studies, University of Bristol, 17–19 september 1993.
12.	ENYEDI ZSOLT – KÖRÖSÉNYI ANDRÁS: <i>Pártok és pártrendszerek</i> . Budapest, 2001, Osiris Kiadó. /Osiris tankönyvek./ (187–204. p.) GALLAGHER, MICHAEL – LAVER, MICHAEL – MAIR, PETER: <i>Representative Government in Western Europe</i> . New York, 1992, McGraw–Hill. (173–211. p.) — <i>Representative Government in Modern Europe</i> . New York, 1995, McGraw–Hill. (301–335. p.)
13.	LJPHART, AREND: <i>Electoral Systems and Party Systems. A Study of Twenty–Seven Democracies. 1945–1990</i> . /Comparative European Politics./ Oxford, 1994, Oxford University Press.
	FEDINEC CSILLA – SZARKA LÁSZLÓ – VIZI BALÁZS (szerk.) <i>Etnikai pártok Kelet-Közép-Európában, 1989–2014</i> . Budapest, 2018, MTA TK Kisebbségkutató Intézet – MTA BTK Történettudományi Intézet – Gondolat Kiadó.

9. Az epiztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tárgy a pártokhoz és pártrendszerekhez kapcsolódó politikai jelenségek szakszerű elemzésében hasznosítható ismereteket nyújt, s mint ilyen a pártrendszerek – és köztük a romániai pártrendszer – „kritikai megértéséhez” segíti hozzá a hallgatókat. Vagyis olyan készségekkel vértézi fel őket, amelyek médiapolitológusként/elemezőként vagy pártoknál dolgozó szakértőként alkalmazhatók majdani szakmai karrierjük során.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A kurzusokon (és szemináriumokon) szerzett ismeretek felmérése.	Szóbeli vizsga, amely felméri a hallgatóknak az előadásokon megszerzett tudását.	50%
10.5 Szeminárium / Labor	A szemináriumi tevékenység folyamatossága és minősége.	A szemináriumi osztályzat az aktív részvételt, illetve a hozzászólásokban tükröződő ismereteket értékeli.	10%
	A házi feladatok teljesítése.	Az elvégzett házi feladatok mennyiségét és minőségét tükrözi.	20%
	A szemináriumi bemutatók összeállítása.	A szemináriumi bemutatók, kiselőadások minőségét tükrözi.	20%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

A tárgyból érdemjegyet és kreditpontokat szerezhettek mindazok, akik az órák legalább 70%-án részt vesznek. Az értékelés alapját a zárthelyi dolgozat (írásbeli vizsga), a házi feladatok, a félévi szemináriumi dolgozat, valamint a hallgatók szemináriumi tevékenysége képezi. *Az átmenő osztályzat megszerzésének*

feltétele a maximális pontszám 45–50%-ának elérése minden feladat esetében. (Az osztályozási kritériumok súlyozását lásd a 10.5 pontban.)

Kitöltés dátuma

15. 09. 2019.

Előadás felelőse

.....

Szeminárium felelőse

.....

Az intézeti jóváhagyás dátuma

30. 09. 2019.

Intézetigazgató

